

ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7
หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2
Teaching - Assigned Teachers' Satisfaction with Educational Supervision
Inside School of 7th Hua Chang Phuak Network Center under Roi Et
Elementary Education Service Area Office 2

พรพรรณ ศรีราตรี¹

Pornpun Sriratri

ดร.จิราภรณ์ พันสว่าง²

Dr.Jiraporn Phansawang

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง³

Assoc. Prof. Dr.Suthep Maythaisong

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และขนาดของโรงเรียน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 127 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยทำการทดสอบค่า t-test (Independent Samples) และ F-test (One-way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการควบคุม กำกับ ติดตามการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการตรวจสอบการประเมินผลการนิเทศ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการภาวะผู้นำในการนิเทศภายในโรงเรียน
2. ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูผู้สอน ที่มีเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 พบว่า 1)ด้านการวางแผนในการนิเทศ ผู้บริหารควรมีการจัดประชุมเรื่องการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2) ด้านการจัดโครงสร้างและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อให้โรงเรียนใกล้ชิดชุมชนมากขึ้น และสามารถนำความคิดเห็นต่างๆมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตรการสอนใหม่ๆ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) ด้านภาวะผู้นำในการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรนำการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนมีการสอบถามความต้องการของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นถามจากตัวนักเรียนเองหรือสอบถามจากชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ เพื่อให้ได้ผลการประเมินไปพัฒนาแผนการเรียนรู้ของนักเรียน 4) ด้านการควบคุม กำกับ ติดตามการนิเทศ ผู้บริหารควรมีการกำกับ ติดตามการนิเทศภายในของครูอย่างต่อเนื่องและถี่มากขึ้น เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานภายในโรงเรียน หากพบข้อ้อยควรให้ความสำคัญและเร่งแก้ไข 5) ด้านการตรวจสอบประเมินผลการนิเทศ ผู้บริหารควรมีการประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงและแนะนำการวัดประเมินผลการเรียนรู้วางแผนในการดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบและสอดคล้องกับหลักสูตร

คำสำคัญ : 1. ความพึงพอใจ 2. การนิเทศภายในโรงเรียน 3. ครูผู้สอน 4. ศูนย์เครือข่ายที่ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2

ABSTRACT

The objectives of the research were: 1) to study the teachers' satisfaction with the teaching supervision in the schools attached to the Seventh Network Center of Hua Chang Phuak under the jurisdiction of the Office of Primary Education Service, Roi Et Area 2, 2) to compare the teachers' attitude toward the teaching supervision in the said schools, classified by gender, age and size of the schools where they are teaching, and 3) to find out the related suggestions and recommendations. The samples were 127 teachers in the schools as mentioned who were selected via the means of simplistic sampling based on

the Krejcie and Morgan table. The five-rating scale questionnaire comprising thirty-five items in number was used as a tool to collect the data, with its content validity in the range of 0.67 – 1.00 and its reliability at 0.75. The statistical devices used for data analysis consisted of Frequency, Percentage, Mean (), S.D., t – test (Independent Samples) and F–test (One–way ANOVA).

The research results were as follows:

1) The teachers' satisfaction with the teaching supervision in the schools attached to the 7th. of Hua Chang Phuak under the jurisdiction of the Office of Primary Education Service, Roi Et Area 2, was found, in both overall and individual aspects, to exist at the 'MUCH' level. The item that stood on top of the scale was the aspect of control, superintendence and monitoring, followed by that of assessment and evaluation and the supervision leadership.

2) The comparison of the teachers' satisfaction with the teaching supervision in the schools in mention, classified by gender, age and school size was found to feature no statistically significant difference.

3) The recommendations suggested by the correspondents were the following: (1) As for the planning, the meeting on the teaching supervision should be held perpetually to collect the proposals proposed by all parties concerned so that the task would be pushed towards the goal set. (2) As for the organization chart and operation standards, the activities should be co-hosted by the schools and the adjacent communities to win their cooperation and acquire variety of opinions for improvement of teaching procedures. (3) The leadership required the executives to bring into practice the student-centered educational theory, and the teachers to ask for the learners' needs either directly from the learners themselves or from the surrounding communities so that the study plan would meet with the learners' demands. (4) Continuous and frequent control, superintendence and monitoring should be done in order to improve the school's evaluation competency and take an urgent action to solve any defection in case it was found. (5) As regards the examination and test, the executive was required to meet with the teaches in order to inform and guide them about how to manage examination and test along with the rules and regulations concerned as well as the curriculum in use.

Keywords : 1. Satisfaction 2. Educational supervision inside school. 3. Teachers 4. The Seventh Network Center of Hua Chang Phuak under the jurisdiction of the Office of Primary Education Service, Roi Et Area 2.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดและบริหารการศึกษาจะต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษาผู้บริหารและครูในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่กำลังรออยู่จากสภาพการเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูปจัดการศึกษานี้ ส่งผลให้ประเทศไทยยึดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 7 ครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิตการพัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 5)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทต่อการทำหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษาอย่างมาก โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 มาตรา 39 ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าบริหารกิจการต่างๆของโรงเรียน ควบคุมดูแลบุคลากร ทรัพยากรต่างๆ (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 54) ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจงานในเทศภายในมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยทัศนคติ ความเชื่อ ความรับผิดชอบ การเร้าหรือการกระตุ้น ตลอดจนแนวความคิดของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำงานซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นการนิเทศ ยังช่วยให้มีการกระตุ้นครูในการวางแผนจัดทำจุดมุ่งหมายและปฏิบัติงานไปพร้อมๆ กัน (สมาน อัสวภูมิ, 2544, หน้า 7)

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเพื่อให้งานเป็นไปตามความคาดหวังของหลักสูตร ในยุคปฏิรูปการศึกษาสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ก็คือ การนิเทศการศึกษา ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากส่วนกลางไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา ตลอดจนสาขาวิชาในสถานศึกษานั้น ทำให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาเพิ่มจำนวนขึ้นมากกว่าเดิม การนิเทศการศึกษาจากภายนอกหรือจากศึกษานิเทศก์จึงไม่เพียงพอ เพราะการมีศึกษานิเทศก์น้อยกับความรู้ของศึกษานิเทศก์ไม่สามารถครอบคลุมไปทุกวิชาเมื่อเปรียบเทียบกับครูผู้สอน และจำนวนครูผู้สอนและนักเรียนนักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546, หน้า 2-3)

การนิเทศภายในได้เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาอย่างมาก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร พัฒนางานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถพึ่งพาตนเองมากขึ้น เช่น สามารถพัฒนาตนเอง ประเมินตนเอง แก้ปัญหาและพัฒนาได้ด้วยตนเองเกิดการตระหนักในการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราและวิทยาการใหม่ๆ หลังการฝึกอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างจริงจัง อันเนื่องจากการนิเทศมีจำนวนไม่เพียงพอและบุคลากรภายนอกยังไม่รู้ปัญหาภายในสถานศึกษาได้ลึกซึ้งเท่ากับบุคคลภายในสถานศึกษาเอง ดังนั้นผู้ที่มิบทบาทหน้าที่โดยตรงในการนิเทศภายในก็คือผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ที่จะต้องหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่คือ การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 4-5)

จากการศึกษาปัญหาของการนิเทศภายในโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า เรื่องของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ภายในโรงเรียน การดำเนินการนิเทศภายในยังไม่เป็นระบบ ไม่มีโครงสร้างที่แน่นอน ไม่ปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารขาดการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ไม่นำผลการนิเทศมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานขาดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ ซึ่งสภาพปัจจัยและสาเหตุของปัญหาการนิเทศการศึกษาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การดำเนินการตามแผนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบของสถานศึกษาต่างๆ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาการนิเทศ ขาดเครื่องมือในการนิเทศติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในของตนให้ประสบความสำเร็จได้ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อคุณภาพการเรียนการสอนของครู ดังนั้นในการดำเนินการดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยความร่วมมือ ความเข้าใจ การประสานสัมพันธ์กันของบุคลากรภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศภายใน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 และหวังว่าผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนให้เต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ และขนาดของโรงเรียน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

3.2 ครูผู้สอนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

3.3 ครูผู้สอนในขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้ทราบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน

4.2 ได้ทราบระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจำแนกตามเพศ อายุ และขนาดของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

4.3 นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการเสนอแนะหรือปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานนิเทศภายในของสถานศึกษาให้เป็นมาตรฐานและทิศทางเดียวกันและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย กฎระเบียบคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของสถานศึกษา

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ซึ่งมีครูผู้สอนจำนวน 190 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 จำนวน 127 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) จากนั้นจึงทำการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยทำการทดสอบค่า t-test (Independent Samples) และ F - test (One-way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านการควบคุม กำกับ ติดตามการนิเทศ รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบการประเมินผลการนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนในการนิเทศภายใน

6.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ที่มีเพศ อายุ และขนาดโรงเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่

แตกต่างกัน 2) ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ 3) ครูผู้สอนในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผนในการนิเทศภายใน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน ควรมีการจัดประชุมชี้แจงนโยบายและแนวทางการนิเทศให้คณะครูได้เข้าใจตรงกัน ควรจัดสรรงบประมาณวัสดุ สื่อ และเครื่องมือในการนิเทศให้เหมาะสมและพอเพียง และควรจัดทำปฏิทินการนิเทศและมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศ 2) ด้านการจัดโครงสร้างและมาตรฐานในการปฏิบัติงานควรมีการประสานงานและร่วมมือกับชุมชนเพื่อนำความต้องการมากำหนดกรอบเป้าหมายในการนิเทศควรมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล 3) ด้านภาวะผู้นำในการนิเทศภายในโรงเรียนควรส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศและตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม จนทำให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 4) ด้านการควบคุม กำกับ ติดตามการนิเทศ ควรควบคุม กำกับ ติดตามการรายงานผลการปฏิบัติงานของครู ติดตามสนับสนุนให้ครูนำผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร และกำกับ ติดตาม การนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนอย่างทั่วถึง และ 5) ด้านการตรวจสอบประเมินผลการนิเทศ เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรแสวงหาเทคนิค วิธีการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนจนเกิดประโยชน์สูงสุด และควรนำข้อมูลผลการนิเทศไปใช้ในการตัดสินใจและวางแผนในการดำเนินงานครั้งต่อไป

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือกผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือกโดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การนิเทศการศึกษาซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามาตรฐานการศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์การนิเทศการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้นิเทศให้เหมาะสมกับสภาพการศึกษาในปัจจุบันผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของประทวน ด่านแก้ว (2553, หน้า 64) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 10 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 7 พบว่า โดยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน (2557, หน้า 71) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสายเหนือสัมพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ด้านการวางแผนในการนิเทศภายใน พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสังกัดศูนย์เครือข่ายของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน เห็นความสำคัญของการวางแผนซึ่งการวางแผนนั้นถือว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาหน่วยงานฉะนั้นจึงเป็นการสมควรที่หน่วยงานได้สนับสนุนให้ครูผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนได้รับการพัฒนาความรู้ประสบการณ์ด้านทักษะการวางแผนและกำหนดทางเลือกเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องสอดคล้องกับขั้นตอน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ ช่วยศิริ (2554, หน้า 78) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี พบว่าระดับการปฏิบัติด้านการวางแผนและกำหนดทางเลือกการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการจัดโครงสร้างและมาตรฐานการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สถานศึกษาได้มีการกำหนดให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการวางแผนนิเทศภายในและกำหนดตัวบุคคลที่รับผิดชอบการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจนมีการจัดทำโครงการนิเทศภายในเหมาะสมกับสภาพและปัญหาที่กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจนมีการจัดทำงบประมาณวัสดุสื่อและเครื่องมือในการนิเทศภายในอย่างเหมาะสมเพียงพอซึ่งส่งผลให้ความคิดเห็นของครูผู้สอนพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา เวียงนนท์ (2556, หน้า 98) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่าระดับการปฏิบัติด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก

3) ด้านภาวะผู้นำในการนิเทศภายใน พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีกระบวนการนิเทศแบบร่วมมือร่วมใจในภาพรวมพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากพอใจต่อการได้รับการนิเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีความเป็นกัลยาณมิตรของผู้บริหาร การดำเนินงานจึงสามารถเป็นไปตามแผน/ปฏิทินการนิเทศที่ร่วมกันกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา เวียงนนท์ (2556, หน้า 103) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติด้านผู้นำการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก

4) ด้านการควบคุม กำกับ ติดตามการนิเทศ พบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์วางแผนการนิเทศที่เป็นระบบ ต้องมีการควบคุม ติดตามดูแลผลการนิเทศการกำกับติดตามและการนำผลการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ยังพบปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอยู่หลายประการที่สำคัญคือปัญหาผลสัมฤทธิ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานเนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษายังขาดการพัฒนาระบบที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระยังไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการในการนิเทศภายในสถานศึกษาและขาดการนิเทศภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงการดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารพัฒนางานนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของชญาภาญ์

ศรีเนตร (2556, หน้า 133) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่าระดับการปฏิบัติด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ อยู่ในระดับมาก

5) ด้านการตรวจสอบประเมินผลการนิเทศพบว่า โดยรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า เนื่องจากผู้บริหารสังกัดศูนย์เครือข่ายของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียนและผู้ได้รับมอบหมายมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิบัติงานนิเทศเป็นอย่างดีสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้นิเทศตามบทบาทและภารกิจที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนทุกด้านอย่างมีเป็นระบบต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของวรารณ แสงพลสิทธิ์ (2554, หน้า 43) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการการนิเทศการสอนของครูเครือข่ายโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม พบว่าระดับการปฏิบัติด้านการพัฒนาบุคลากรการสอน อยู่ในระดับมาก

7.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2

7.2.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือกทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายสอดคล้องการแผน/ปฏิทินการปฏิบัติงานที่ร่วมกันกำหนดขึ้นมีการประสานงาน การมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและความถนัดของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน (2557, หน้า 71) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสายเหนือสัมพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสายเหนือสัมพันธ์ที่มีเพศมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

7.2.2 ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือกทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า สถานศึกษา มีการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ส่งเสริมความสามัคคีและความเป็นประชาธิปไตยและมีความร่วมมือกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของชญากาญจน์ ศรีเนตร (2556, หน้า 133) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ไม่แตกต่างกัน

7.2.3 ครูผู้สอนในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือกทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวางแผนในการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีกระบวนการนิเทศแบบร่วมมือร่วมใจในภาพรวมพบว่าผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากพอใจต่อการได้รับการนิเทศเพื่อการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีความเป็นกัลยาณมิตรของผู้บริหาร การดำเนินงานจึงสามารถเป็นไปตามแผน/ปฏิทินการนิเทศที่ร่วมกันกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา เวียงนนท์ (2556, หน้า 96) ได้ศึกษา

เรื่อง ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการภาวะผู้นำในการนิเทศภายในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษาควรมี การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานสอนและงานอื่นๆ จัดอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นผู้นำทางวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

8.1.2 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลางมีระดับความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศภายในแตกต่างกัน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมเรื่องการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้งเพื่อให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางการดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันควรจัดสรรงบประมาณวัสดุ สื่อ และเครื่องมือในการนิเทศให้เหมาะสมและพอเพียง และควรจัดทำปฏิทินการนิเทศและมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการนิเทศเพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอัยยธ เขต 2 ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

8.2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายในสถานศึกษา

8.2.3 ควรศึกษาเจาะลึกถึงสาเหตุ การแก้ปัญหาและปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษา

9. เอกสารอ้างอิง

- กัลยา เวียงนนท์. (2556). ความพึงพอใจของครูผู้สอนต่อการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษา มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ชญาภาณูจร์ ศรีเนตร. (2556). รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ธีระ รุญเจริญ. (2546). **สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประทวน ด่านแก้ว. (2553). **ความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดศูนย์เครือข่ายโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 10 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **การนิเทศการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พัชรินทร์ ช่วยศิริ. (2554). **การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี**. สารนิพนธ์การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรารณ แสงพลสิทธิ์. (2554). **ความต้องการการนิเทศการสอนของครูเครือข่ายโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม**. สารนิพนธ์การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2544). **การบริหารการศึกษสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **รายงานผลการประชุมสมัชชาการศึกษาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สุรศักดิ์ เอี่ยมทุเรียน. (2557). **การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาสายเหนือสัมพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1**.

10. คำขอบคุณ

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ เมย์ไธสง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ คำปรึกษาและตรวจแก้ไขอันเป็นประโยชน์ แก่ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นายวรศักดิ์ ไหมพรม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวช้าง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด และ นางสาวอรรณ อะทาโส ครูโรงเรียนบ้านนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 7 หัวช้างเผือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศบูชาพระคุณแต่บิดามารดา ครู อาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอนให้มีสติปัญญาและคุณธรรมเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต